

**Médecins Sans Frontières/
Læger uden Grænsers Fond**

Gentofte

Årsregnskab 2002
(10. regnskabsår)

Årsrapport 2002

Médecins Sans Frontières – Danmark

(Læger uden Grænser)

Indledning

Året 2002 har været præget af en række begivenheder, der understreger verdens stigende svigt af de mest sårbare befolknings-grupper. Den første hændelse fandt sted i januar 2002, hvor Red Barnet og FN's flygtningehøjkommissariat (UNHCR) udsendte en rapport som afslørede omfattende seksuelt misbrug af kvinder og børn i flygtningelejre i Vestafrika. Rapporten var specielt chokerende, fordi gerningsmændene var at finde blandt dem, som skulle tage sig af og beskytte disse mennesker, nemlig de ansatte i de fredsbevarende styrker og humanitære organisationer. Médecins Sans Frontières' (MSF) egne ansatte havde angiveligt misbrugt deres stillinger i 3 lejre, hvilket medførte, at organisationen gennemførte en omfattende undersøgelse af disse beskyldninger, som viste sig at være ubegrundede. Ikke desto mindre har MSF anerkendt, at sådanne overgreb kan finde sted uden organisationens kendskab, og at de eksisterende systemer ikke har gjort tilstrækkeligt for at forhindre disse overgreb i at finde sted. MSF har nu besluttet at integrere behandling af seksuelle overgreb i alle relevante programmer. Dette er ved at blive implementeret, og der vil fortsat blive søgt efter metoder til at minimere denne form for overgreb.

Rækken af hændelser, der indtraf efter dødsfaldet i februar 2002 af lederen af den angolanske oprørsbevægelse, UNITA, demonstrerede igen det internationale samfunds svigt af de mest udsatte befolkningsgrupper. I marts 2002 underskrev regeringen og oprørsstyrkerne i Angola en våbenhvile, der gjorde det muligt for mennesker, som havde været fanget i oprørskontrollerede områder, at få adgang til humanitær hjælp for første gang i 4 år. Det var chokerende for MSF at bevidne disse menneskers dårlige ernæringsmæssige og helbredsmæssige tilstand, og MSF reagerede herpå med et massivt ernæringsprogram. Velvidende at vi ikke kunne klare hungersnøden alene, forsøgte MSF at påvirke FN-kontorer, andre NGO'er og donor-regeringer til at reagere på nøden. Deres tiltag viste sig at være fatalt langsomme og utilstrækkelige. FN prioriterede at arbejde for en politisk løsning på konflikten fremfor at dække befolkningens akutte humanitære behov, på trods af FN's egen appel om nødhjælp til andre lande i det sydlige Afrika. Samtidig var andre NGO'er ude af stand til at handle på grund af mangel på tilgængelige midler fra institutionelle donorer; og donor-regeringer viste sig at være uvillige til at give flere midler til Angola, muligvis fordi katastrofen ikke fik større medieomtale. Der blev sendt 19 pressemeddelelser til de danske medier alene fra MSF, men mediernes interesse i at dække krisen var lille.

Befolkningerne i Tjetjenien, Sudan og Palæstina blev fortsat udsat for vilkårlig vold fra de respektive myndigheder, der burde være ansvarlige for deres sikkerhed og beskyttelse. MSF kritiserede de ingusetiske og tjetjenske myndigheders planer om at lukke de internt fordrevnes teltlejr på deres territorier og opfordrede, gennem breve til det europæiske formandskab, OECD samt FN's Sikkerhedsråd, det internationale samfund til at gøre mere for at beskytte disse befolkningers rettigheder. Sikkerhedsrisikoen ved at træde så markant frem blev understreget den 12. august, hvor Arjan Erkel, MSF's Head of Mission i nabolandet Dagestan, blev bortført. Dette tvang MSF til at suspendere vores arbejde i Tjetjenien. Baseret på beretninger fra patienter behandlet i MSF's klinikker og mentale sundheds-programmer i palæstina, præsenterede MSF en rapport om hvordan livet ser ud for en befolkning, der er blevet glemt i en stærkt mediedækket konflikt. Yderligere udsendte MSF en rapport om Sudan med beskrivelse af den massive stigning i vold, som befolkningen i Western Upper Nile-provinsen har været underlagt siden olieudvindingens begyndelse i området.

I andre områder i verden fortsatte det internationale samfunds svigt; bl.a i Afghanistan, hvor den sikkerhedsmæssige situation igen begyndte at forværres efter den forbedring og optimisme, der fulgte i kølvandet på Talibanregeringens fald. MSF udvidede de lokale sundhedsprogrammer, fortrinsvis i

hovedstaden Kabul og i de fjernere beliggende byer Kandahar, Herat, Mazar-I-Sharif, Kunduz, Maimana, Faizabad og Badakshan-området. På trods af opmærksomheden på flygtninge og fordrevne i Vestafrika var det ikke muligt at hindre en yderligere forringelse af sikkerhedssituationen i Liberia, hvor hovedstaden Monrovia blev angrebet af oprørsstyrker. MSF ledede det største fungerende hospital i Monrovia og sørgede for medicinsk hjælp til borgerne samt til internt fordrevne, der var på flugt fra konflikten. I nabolandet Elfenbenskysten udbrød borgerkrig, og MSF iværksatte hjælpeprogrammer på begge sider af konflikten.

Kampagnen for adgang til livsvigtig medicin fokuserede i 2002 på malaria. Den øgede resistens over for den traditionelle behandling af denne sygdom har, siden den store malaria-epidemi i Burundi i begyndelsen af 2001, vakt stor bekymring hos MSF. MSF er rystet over, at mange mennesker i Afrika får medicin, der ikke virker og har aktivt prøvet at overtale regeringer og institutionelle donorer til at acceptere en ny malaria-behandling baseret på en kombinationsbehandling med artemisinin. I løbet af 2002 åbnede MSF en række nye projekter i udviklingslandene til behandling af patienter med AIDS. Disse behandlingsprogrammer er begyndt at vise, at ikke alene er HAART-programmerne (Highly Active Anti-Retroviral Treatment) teknisk mulige i ressource-fattige områder, men også at patienterne overholder behandlingen bedre end i Vesten.

MSF har besluttet fra og med 2003 at imødegå verdens svigt af de sårbare og oversete befolkninger, ved at intensivere AIDS-behandlingsprogrammer og øge tilstedeværelsen i Congo, som er én af de mest oversete konflikter i verden. I Congo er der set et større tab af menneskeliv, end der er i nogen anden krig, der har fundet sted i sidste halvdel af det 20. århundrede.

Skærpet interesse

I 2002 blev MSF's arbejde nævnt 763 gange i dansk presse, samt et tocifret antal gange i radio og på TV; en stigning på 12% i forhold til 2001 (hvor MSF nævntes 680 gange). De vigtigste emner i 2002 (64 artikler, 8% af den totale dækning) var HIV/AIDS, efterfulgt af Afghanistan med 33 artikler (4% af den totale dækning). Andre fremtrædende begivenheder i de danske medier var TV-gennembruddet med dokumentarudsendelsen "Lægens Bord" med 7+25 minutter om MSF's arbejde i Sierra Leone. Hertil et 1,5 times radio-portrætinterview i "Koplevs Krydsfelt" med den danske læge Vibeke Brix Christensen. Ernæringskrisen i Angola fik overraskende lille pressedækning (22 artikler, 3% af den totale dækning), på trods af omfanget af katastrofen og 19 pressemeddelelser fra MSF-Danmark.

Kendskabet til MSF i Danmark steg yderligere, og nåede 90% i juli 2002 (AC Nielsen-AIM); MSF placerede sig i samme opinionsundersøgelse som den 2. mest respekterede NGO.

Rekruttering og Human Resources

I 2002 var der 24 udsendelser fra MSF-Danmark til felten, en lille stigning i forhold til de 23 udsendelser i 2001. Antallet af udsendte fra Danmark ser ud til at have stabiliseret sig på dette niveau. Kun 1 (4%) af de udsendte var udsendt som koordinator; 13 (54%) var udsendt for første gang.

I september blev der afholdt PPD-kursus (internationalt forberedelseskursus) i Helsingør, med deltagelse af nye MSF-frivillige fra 9 lande.

PS-netværk har gennem 2002 haft kontakt til hjemvendte frivillige. Gruppen har derudover mødtes for at følge op på dens arbejde og procedurer. PS-netværk har 12 aktive medlemmer.

Indsamling af private midler

Indsamling af private midler beløb sig i 2002 til 17.419.498 kr., en stigning på 27% i forhold til 2001, og MSF's bedste resultat indtil videre. Dette skyldes dels en øget indtægt fra private fonde (4.433.921 kr., en stigning på 20%), dels en øget indtægt fra private donorer. Indtægter fra private donorer udgjorde i 2002 10.535.683 kr. Dette repræsenterer en stigning på 26% i forhold til de 8.365.547 kr. doneret i 2001. En stor del af denne stigning skyldes en stigning i arv (ca. 1,5 mio kr.). Donationer fra firmaer var stort set uændret (1.086.465 kr. mod 1.089.795 i 2001, et fald på 0.3%) på grund af MSF-Danmarks beslutning om ikke at fortsætte telefon-fundraising til virksomheder.

Den gennemsnitlige donation pr. privat donator pr. år var 808 kr., hvilket er betragteligt højere end sidste år, hvor den gennemsnitlige donation var 696 kr. Der var en stigning i antallet af donorer, der giver til MSF-Danmark på næsten 8,6% fra 12.011 i 2001 til 13.041 i 2002. 21% af indtægterne fra private donorer i 2002 kom via PBS-indbetalinger, sammenlignet med 15% sidste år. I 2002 indgik 25% af donorerne (3.311 i absolutte tal) en PBS-aftale sammenlignet med 10% (1.206 i absolutte tal) i 2001.

MSF-Danmark har fortsat markedsført sig selv ved hjælp af konceptet fra fundraising-materialet 'Læger uden Luksus'.

Institutionel fundraising

Institutionel fundraising faldt med 4% i 2002 (fra 13.247.499 kr. i 2001 til 12.789.632 kr. i 2002), hvilket afspejler den danske regerings beslutning om at skære i den humanitære hjælp og udviklingsstøtte. Der blev bevilliget tilskud til 4 feltprojekter; (1) hjælp til en ernæringmæssig katastrofe i Camacupa i Angola, efterfulgt af (2) endnu et tilskud til den "post-emergency" fase i Kuito, Angola; (3) HIV/AIDS behandlingsklinikker i Khayelitsha Township i Sydafrika samt (4) Redemption Hospital i Monrovia i Liberia, såvel som til omkostninger i forbindelse med udsendelse af danske frivillige på MSF-missioner.

S9 Udviklingsenheden finansierede HIV/AIDS-behandlingsklinikkerne i Khayelitsha Township.

Danida har i 2002 bevilliget en donation til HIV/AIDS behandling i Khayelitsha Township, på ialt kr. 4.295.000, der bliver udbetalt i 4 rater (2002: kr. 477.222; 2003: kr. 1.431.666; 2004: kr. 1.431.666 og 2005: kr. 954.466). Donationen er indtægtsført med kr. 477.222 i årsregnskabet og hensat til senere uddeling jf. årsregnskabets side 18. Donationen vil blive udbetalt til projektet via MSF-Belgien ved forelæggelse af årlige projektrengskaber. Ved projektets afslutning udarbejdes et revideret projektrengskab.

MSF's samarbejde med Danidas S3 Katastrofeenhed har været under fortsat udvikling, og i januar 2003 besøgte Generaldirektøren for MSF's operationelle center i Bruxelles de ansatte i S3. I juli gav MSF-Danmark Udenrigsministeriets Humanitære kontaktgruppe en oversigt over situationen i Angola.

Lobbyvirksomhed og støtte

2002 har været et år med fortsat lobbyvirksomhed af MSF-Danmark. Fra januar til marts havde MSF-Danmark en reklamekampagne om flygtninge, med fokus på hvad der får folk til at flygte. Kampagnen var doneret af *Reklame for Alvor*-organisationen, med gratis reklame og pro bono ydelser til en værdi af ca. 10 millioner kr. Kampagnen blev generelt taget godt imod. Befolkningens antipati mod flygtninge og asylansøgere synes at have taget af siden kampagnen, selvom det er umuligt at påvise en direkte forbindelse.

I juni forsøgte MSF-Danmark at motivere andre danske nødhjælpsorganisationer til at reagere på hungersnøden i de indkvarterings- og familieområder i Angola, hvor tidligere UNITA-medlemmer og deres familier blev anbragt. MSF-Danmark præsenterede informationerne fra MSF's operationer ved et møde i

Dansk Angola Forum, hvor de andre organisationer beklagede, at de ikke kunne reagere på grund af manglende finansiel støtte fra regeringen. MSF-Danmark prøvede derfor at påvirke den danske regering til at yde ekstrahjælp til Angola, hvilket viste sig at give resultater i juli, da der blev givet en række store bevillinger til andre organisationer.

I slutningen af juni skrev MSF-Danmark til den danske udenrigsminister for at udtrykke hele MSF-bevægelsens bekymring vedrørende de ingusetiske myndigheders planer om at lukke teltlejre for tjetjenske flygtninge i Ingusetien. Danmark skulle overtage EU-formandskabet i juli, og MSF-Danmark fortsatte derfor med sin lobby-virksomhed over for den danske udenrigsminister i hans rolle som EU-udenrigsminister, for at få ham til at gøre alt, hvad han kunne for at sikre, at de tjetjenske folks rettigheder blev respekteret. Der blev yderligere taget kontakt til det danske udenrigsministerium for at sætte sagen om Arjan Erkel på dagsordenen i dialogen mellem EU og Rusland. Arjan var MSF's Head of Mission i Dagestan, da han blev kidnappet den 12. august 2002.

I september sendte MSF-Danmark en rapport vedrørende situationen i Palæstina til Folketinget.

I oktober assisterede MSF-Danmark ved den EU-SADC-parallele NGO-konference, ved at give in-put til den samlede tilkendegivelse vedrørende HIV/AIDS.

I 2002 øvede MSF-Danmark fortsat lobbyvirksomhed til støtte for HAART-behandling (Highly Active Anti-retroviral Treatment) til AIDS-patienter i udviklingslandene. Som en del af strategien, arbejdede MSF-Danmarks formand, Søren Brix Christensen, en måned i Khayelitsha-projektet for, ud fra egne erfaringer at kunne fortælle danskerne, at AIDS-behandling er mulig i ressource-svage områder.

Internet

MSF-Danmarks hjemmeside www.msf.dk steg i popularitet i 2002. Der blev registreret ialt 70.839 besøg i 2002, en stigning på 209% i forhold til de 22.934 besøg registreret i 2001. En del af denne stigning kan tilskrives 'Reklame for Alvor'-kampagnen 'mennesker på flugt', som havde sin egen kampagne-hjemmeside med 361.369 besøg i februar alene. I august blev en ny hjemmeside introduceret, hvilket medførte en stigning i antallet af besøg.

Kontoret

Der blev under 'Reklame for Alvor'-kampagnen 'mennesker på flugt' ansat en kampagne-leder i 6 uger til at håndtere den forventede massive stigning i telefonopkald og breve.

Den human resource-ansvarlige forlod MSF i juli for at følge en Masters-uddannelse i International Public Health ved universitetet i Liverpool, England, og blev erstattet af en ny human resource-ansvarlig med erfaring fra 5 MSF-udsendelser.

Der blev i juni ansat en institutionel fundraiser på deltid til at assistere med lobby-virksomhed i forbindelse med det danske EU-formandskab. Den institutionelle fundraiser gik på barselsorlov i slutningen af november.

Driftudgifter i forbindelse med kontoret steg med 9% fra 6.196.577 kr. i 2001 til 6.728.766 kr. i 2002. Denne stigning er næsten 5% over inflationsraten og skyldes dels ansættelsen af den institutionelle fundraiser over hele året (stilling oprettet i oktober 2001), og dels lønomkostninger til en IT-konsulent (i hele 2002 mod 4 mdr. i 2001) i forbindelse med opbygning af vores hjemmeside samt vedligeholdelse og renovering af vores EDB-udstyr.

I 2002 udgjorde løn mv. til direktionen kr. 399.254. Direktørens eneste personalegode, udover løn, er mobiltelefon betalt af MSF-Danmark.

Kontoret er igen i år blevet støttet af IMA-Data med forskelligt kontorudstyr, hvilket har sikret os en stor besparelse bl.a. på papir, cd-rom disketter og printerpatroner.

Rengøringsfirmaet Klarén har i 2002 fortsat deres sponsorat, rengøring af vores kontor i København.

Bestyrelse og medlemsskab

Der er blevet afholdt bestyrelsesmøder hver måned, bortset fra juli, samt 1 dags bestyrelses-workshop i februar 2002 med henblik på at diskutere MSF-Danmarks langtidsvision, efterfulgt af endnu en workshop-dag i november 2002. Der blev holdt yderligere et bestyrelsesmøde i januar 2002 med henblik på at følge udviklingen af flygtningekampagnen tættere.

Bestyrelsen modtager ikke vederlag for deres arbejde. Bestyrelsesformanden har dog en mobiltelefon stillet til rådighed og betalt af MSF.

FLUGS-gruppen med frivillige har spillet en aktiv rolle ved at organisere opsætningen af udstillingsstande over hele landet. De har også ydet bistand til kontoret, fx. i forbindelse med generalforsamling og velgørenhedsarrangementet Ecco Walkathon. Århus-gruppen har stillet med et hold og en stand ved Marselisborg-løbet samt ved Århus Walkathon. Odense-gruppen har sørget for en stand ved "Lægedage" på Fyn.

Tak til virksomheder, institutioner og enkeltpersoner, der med gratis ydelser, produkter og indsamlingskabende initiativer har bidraget til Læger uden Grænsers humanitære indsats i år 2002:

8A, Fredensborg Skole	Søstrene og Administrationen på Sankt Lukas
ACNielsen AIM	Stiftelsen
Active Women's Club	The American Club
Amtsrådsforeningen	The Anglican Chaplain in Denmark
Anders Korsgaard	TopDanmark A/S
Architrade A/S	Trope- og Rejsemedicinsk Klinik
Atlas Publishing A/S	TV3
Borealis A/S	Ugeskrift for Læger
Catinet Aps	Unite2help
Christianshavns KFUM	Zonta
Citroen Danmark A/S	
Compact A/S	
Compuware A/S	
Dansk Medicin Information	
DFDS	
DHL	
DIS	
Ecco A/S	
Eurowoman	
EyeQ	
F.A. Thiele A/S	
F.A.D.L. Århus Kredsforening	
Fotograf Christian Alsing	
Fotograf Karsten Bidstrup	
Hærens Ingeniør og ABC Skole	
IMA Data APS	
JLIT.dk	
Jubii	
Klarén	
Krogerup Højskole	
Lærerstandens brandforsikring	
Lindh Stabell Horton	
Lykkehjulet	
Morsi Artistic & Photography	
Musikhøjskolens Kammerkor	
NCC A/S	
Nina Grut	
Øsknehallen og B.I.A.M	
Panasonic Danmark A/S	
Panum Institutet	
Politiken	
Rotary Ringkøbing/Ulla og Ludvig Nielsen	
Select Service Partner	

Tak til “Reklamer for alvor” –sponsorer, som har muliggjort gennemførelse af kampagnen “Mennesker på Flugt” uden omkostninger for Læger uden Grænser:

AC Nielsen/AIM	Københavns Politi
AFA JCDeacaux Danmark	Komputer for alle
Aller Press	Kristelig Dagblad
Bazar	M!
BB Serigrafi & Offset	Millward Brown
Berlingske Tidende	Morgenavisen Jyllands-Posten
Bil Magasinet	Musikstylist Jesper Gadeberg
Billedbladet	National Geographic
Bo Bedre	NetPeople
Bolig Magasinet	Newbie Card
Bonniers Publications	Nordisk Film Commercial
BT	Nordisk Radio Reklame
Camping/Fritid	Nyhedsmagasiner Danske Kommuner
Clear Channel Danmark	Observer Danmark
Dagbladet Børsen	Radio2/Optown
Dagbladet Information	Ras & Damgaard Aps
Dagbladet Politiken	Relation People
Dansk Fagpresse	Schiller & Co
DK 4	Schiller Digital
Edition Wilhelm Hansen	Schiller Interactive
Egmont Magasiner	Se og Hør
Ekstrabladet	Serious Radio Business
EMI Medley	Sonne
Erhvervsbladet	Specialbladsforlaget
Euroman	Sunrise Reklamebureau
Eurowoman	Telecom Scandinavia
Familie Journalen	TV2 Reklame
Femina	TV3
Forlaget Benjamin	TV3+
From & Co	TvDanmark
Fotograf Frederik Clement	Ugebladet Søndag
Go-Card	Vester Kopi
Gør det selv	Viasat
Highlight Grafisk	VideoOne
I Form	Vmax
IN	Warehouse
Illustreret Videnskab	Weekendavisen
Incite PC Games	Woman
Instituttet for blinde og svagtsynede	Zapera
Jøp, Ove & Myrthu	
Jubii	
Kig Ind	
Kim Larsen	

Tak til virksomheder og foreninger, der har støttet med kr. 10.000 eller derover:

A/S Dagbladet Politiken
ACNielsen AIM A/S
Borealis A/S
Catinet Research Aps
Colas Danmark A/S
Cross Border Communication A/S
Danida
Den Almindelige Danske Lægeforening
Ecco A/S / Unite2help
Egmont Magasiner A/S
Europæiske Rejseforsikring A/S
EyeQ
F.A. Thiele A/S
Faglærtes Klub, Grundfoss A/S
Farremosen Invest A/S
Finansstyrelsen
Gerling NCM
Innovation & Co.
Lions Club Århus
Lykkehjulet
Rotary Ringkøbing
SID Københavns Post
Skovex
TeleDucts A/S
The Anglican Chaplain in Denmark
The American Club
Top Danmarks Livsforsikring & BGP
Vikteam A/S
Wonsild og Søn A/S

Fonde, der har støttet Læger uden Grænser:

23/9 1909 Fonden
 Ambassadør Emil Torp-Pedersens Fond
 Andreas og Rudolf Collstrop's mindelegat
 Anonym gave af 22-01-2002
 ANT-Fonden
 Any og Richard Sperlings Fond
 Asta og Jul. P. Justesens Fond
 Augustinus Fonden
 Axel Wichmann og frues Fond
 Aase og Ejnar Danielsens Fond
 BHI Fonden
 Birgit Hunæus Mindefond, Horsens
 Birthe Justesens fond
 Bodil Pedersen Fonden
 C. W. Strandes Legatfond
 Carl Schaumbergs Uofficielle Fond
 Civing. Bechgaard og hustru's Fond
 Civing. Walter Christensen og O. K. Christensen Fond
 Columbusfonden
 Danisco's Fond
 Danske Banks Fond
 Decibel Fonden
 Den Berlingske Fond
 Det Arnstedtske Familiefond
 Det Obelske Familiefond
 Direktør Ib Henriksens Fond
 Direktør Jacob Madsen og Hustrus Fond
 Direktør Otto E og Sigrid Andersens Legat
 DLH-Fonden
 Dr. Thorvald Madsens Legat
 Dronning Margrethe og Prins Henriks Fond
 EBC fonden
 Elly og Aage W. Jensens Fond
 Elly Valborg og Niels Mikkelsens Fond
 Ernst Sund og hustru Gerda Sunds Familiefond
 Etatsråd Georg Bestle og Hustru's Mindelegat
 Fabrikant Chas. Otzen's Fond
 Fabrikant K.E. Nielsen og G.E. Nielsens Fond
 Fabrikant Mads Clausens Fond
 FLS Industries A/S' Gavefond
 Fonden af 17.12.1981
 Fonden af 8. juli 1983
 Frantz Hoffmanns Mindelegat
 Frede Duelund Nielsens Legat (Linex Fonden)
 Frimodt-Heineke Fonden
 Fru Sophie Nielsens Minde Legat
 Gerda Laustsens Fond
 Grethe og Mogens Kierulff's Fond
 Grosserer Jørgen Rindom & Hustrus Fond
 H Bundes Fond
 Hanne og Shmuels Fond
 Harboefonden
 Henry Donsruds Fond
 Henry og Rigmor Jørgensens Fond
 HU&V-Fonden
 Illum Fondet
 Ingeniør, Kaptajn Aage Nielsens Familielegat
 J.P.Lund og Hustru Vilhemine Bugge's Legat
 Johannes Fogs Fond
 JPA & Dagny Espersens Fond
 Jubilæumsfonden af 1963
 Knud og Rigmor Wiedemanns Fond
 Komtesse E Danneskiold-Samsøe's Familie- & Funktionærlegat
 Kong Christian den tiendes Fond
 Konsul, grosserer Osvald Christensens Mindefond
 Lars Erik Andersens Familiefond
 Lippmann Fonden
 Lis og Ole Nielsens Fond til humanitær bistand
 Lolwefonden
 Lund & Rasmussens Legat/Fond
 Medarbejdernes honorarfond i Novo gruppen
 Nils Kevin Jacobsens Familiefond I
 Nordea Danmark Fonden
 Novo Nordisk Fonden
 Ole Kirks Fond
 Ors. Ludvig Schwensen & Henriette f. Binzer's Mindelegat
 Politiken - Fonden
 Prins Joachims og Prinsesse Alexandras Fond
 Ragnhild Bruuns Fond
 Rigmor Nielsens Fond
 Rockwool Fonden
 Saltbækvig-Fonden
 Scherffenberg Møllers Fond
 Skandinavisk Tobakskompagni's Gavefond
 Solsidan Legatet

Th. Ostenfeld Patentbureau A/S
Understøttelsesfond
The John and Birthe Meyer Foundation
Torben og Alice Frimodts Fond
Tragott Møllers Fond
Vejviserfonden
Vinhandler J. Dreyer og E. Dreyer født
Andersen's Legat
Vinhandler N.O. Andersens legat
William H. Michaelsens Legat
Aase og Ejnar Danielsens Fond
Mads Clausens Fond
The John & Birthe Meyer Foundation
Company donation

Resultatopgørelse

Indtægter	2002	2001
Bidrag/donationer m.v.	30.625.965	27.410.650
Bidrag fra MSF Belgien	2.105.392	1.974.198
Renteindtægter - netto	116.409	81.804
	<u>32.847.767</u>	<u>29.466.652</u>
 Omkostninger		
Personaleomkostninger	2.068.218	2.059.835
Udsendelse af danske frivillige og bidrag til projektstyring	1.324.486	1.191.181
Administrationsomkostninger	1.152.906	1.174.427
Øvrige omkostninger	3.435.538	2.902.807
Afskrivning på inventar m.v.	72.103	59.508
	<u>8.053.252</u>	<u>7.387.758</u>
 Resultat før skat	24.794.515	22.078.894
Skat af årets resultat	0	0
Resultat før uddelinger	<u>24.794.515</u>	<u>22.078.894</u>
 <i>Der anvendes således:</i>		
Uddelinger	21.925.241	21.757.007
Regulering af tidligere års hensættelser	-9.590.862	-11.566.687
Hensat til senere uddeling	12.460.136	11.909.995
Overført til disponibel kapital	0	-21.421
	<u>24.794.515</u>	<u>22.078.894</u>

Balance pr. 31. december

Aktiver	2002	2001
<i>Aktiver tilhørende fondskapitalen:</i>		
Obligationsbeholdning	270.918	260.300
Bankindestående	1	0
	<u>270.919</u>	<u>260.300</u>
 <i>Disponible aktiver:</i>		
Inventar	127.142	118.927
Lagerbeholdning	0	110.517
Tilgodehavender	717.917	494.707
Likvide beholdninger	26.705.280	25.434.525
	<u>27.550.339</u>	<u>26.158.676</u>
 Aktiver i alt	 <u>27.821.258</u>	 <u>26.418.976</u>
 Passiver		
<i>Kortfristet gæld:</i>		
Kreditorer	547.719	616.949
Anden gæld	4.832.489	6.240.869
	<u>5.380.208</u>	<u>6.857.819</u>
 <i>Hensættelser:</i>		
Hensat til senere uddeling	22.170.131	19.300.857
	<u>22.170.131</u>	<u>19.300.857</u>
 <i>Kapital:</i>		
Fondskapital	270.919	260.300
Disponibel kapital	0	0
	<u>270.919</u>	<u>260.300</u>
 Passiver i alt	 <u>27.821.258</u>	 <u>26.418.976</u>

Anvendt regnskabspraksis

Som supplement til regnskabsbestemmelserne i Lov om fonde og visse foreninger kan anføres følgende:

- * Renteindtægter består af forfaldne og beregnede renter indtil balancedagen.
- * Værdipapirer optages til kursværdi på balancedagen.
Realiserede og urealiserede kursgevinster vedrørende fondskapitalen føres direkte på egenkapitalen.
- * Kontorinventar afskrives lineært over 4 år.
- * Uddelinger: Bevilgede donationer til konkrete projekter betales til de projektansvarlige organisationer i takt med, at organisationerne forelægger reviderede projektregnskaber. Indtil udbetalingen finder sted indestår beløbene på specielle konti i fondens pengeinstitut. Afkastet af de indestående bevilgede DANIDA midler tilbagebetales til DANIDA.

Noter

Inventar	2002	2001
Kostpris 1. januar	359.339	287.382
Årets anskaffelser	80.318	71.957
Årets afgang	<u>0</u>	<u>0</u>
Kostpris 31. december	<u>439.657</u>	<u>359.339</u>
Afskrivninger 1. januar	240.412	180.904
Tilbageførte afskrivninger vedrørende afgang	0	0
Årets afskrivninger	<u>72.103</u>	<u>59.508</u>
Afskrivning 31. december	<u>312.515</u>	<u>240.412</u>
Regnskabsmæssig værdi	<u><u>127.142</u></u>	<u><u>118.927</u></u>
Fondskapital		
Saldo 1. januar	260.300	257.554
Kursregulering af værdipapirer	<u>10.618</u>	<u>2.746</u>
	<u><u>270.918</u></u>	<u><u>260.300</u></u>
Disponibel kapital		
Saldo 1. januar	0	21.421
Overført fra resultatopgørelsen	<u>0</u>	<u>-21.421</u>
	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>
Direktionslønninger (Direktør Philip Clarke)	399.254	372.412
Bestyrelsesvederlag (Mobiltelefon)	3.000	3.000

Gentofte, den 26. juni 2003

Direktør:

Philip Clarke

Bestyrelse:

Elsine Espensen

Søren Brix Christensen
formand

Alexandra Kruse

William Bourgeois

Helle Borg

Torben Bruhn

Dick Van der Tak

Charlotte Kragbøll

Revisionspåtegning til bestyrelsen for Læger uden Grænsers Fond

Vi har revideret årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2002.

Fondens ledelse har ansvaret for årsregnskabet. Vort ansvar er på grundlag af vor revision at udtrykke en konklusion om årsregnskabet.

Den udførte revision

Vi har udført vor revision i overensstemmelse med danske revisionsstandarder. Disse standarder kræver, at vi tilrettelægger og udfører revisionen med henblik på at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Revisionen omfatter stikprøvevis undersøgelse af information, der understøtter de i årsregnskabet anførte beløb og oplysninger. Revisionen omfatter endvidere stillingtagen til den af ledelsen anvendte regnskabspraksis og til de væsentlige skøn, som ledelsen har udøvet, samt vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet. Det er vor opfattelse, at den udførte revision giver et tilstrækkeligt grundlag for vor konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vor opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2002 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2002 i overensstemmelse med fundatsens krav til regnskabsaflæggelse.

København, den 26. juni 2003

Grant Thornton

Statsautoriseret Revisionsaktieselskab

Aage Beyer

statsautoriseret revisor

Specifikationer

Bidrag/donationer m.v.	2002	2001
Angola (Ubrugt bevilling returneret til DANIDA)	0	-56.013
Syd Sudan (Ubrugt bevilling returneret til DANIDA)	0	-131.331
Burundi (DANIDA)	0	1.678.031
Somalian refugees in Kenya (DANIDA)	0	2.450.000
Sierra Leone (Ubrugt bevilling returneret til DANIDA)	-103.250	2.200.000
Syd Sudan, Bahr-el-Ghazal (DANIDA)	0	4.000.000
Udsendelse af danske frivillige (DANIDA)	0	2.882.499
Angola (DANIDA)	4.600.000	0
Monrovia, Liberia (DANIDA)	2.753.000	0
Sydafrika, HIV/AIDS program i Khayelitsa (DANIDA)	477.222	0
Angola, Kuito (DANIDA)	2.500.000	0
Udsendelse af danske frivillige (DANIDA)	2.459.410	0
Private bidrage	17.419.498	13.666.744
Finansstyrelsen, jf. Tips- og lottolovens §6 H, stk. 1,1	478.304	438.734
Øvrige	20.000	171.100
Salg af bøger, CD'er, julekort m.v.	167.302	-
Køb af bøger, CD'er, julekort m.v.	145.521	-
	<u>21.781</u>	<u>110.886</u>
	<u>30.625.965</u>	<u>27.410.650</u>
Renteindtægter - netto		
Bank- og girokonti	99.276	64.995
Obligationer	16.440	16.809
Diverse	694	0
	<u>116.409</u>	<u>81.804</u>
Administrationsomkostninger		
Leje af lokaler	208.212	224.258
Kontorhold inkl. småanskaffelser og bladhold	246.580	346.055
Andel af omkostninger til udenlandsk kontor	103.119	118.100
Telefon, fax	110.411	117.667
Porto	76.261	108.944
Revision, regnskabsmæssig assistance samt bogføring - inkl. reg. tidligere år og projekterklæringer	146.250	128.750
Repræsentation	31.659	32.731
Omk. Ibm møder mv.	5.717	0
Øvrige udgifter	205.134	46.891
Forsikring	14.851	19.099
Tab på tilgodehavender	0	4.620
Uddannelse og kurser	4.714	27.312
	<u>1.152.906</u>	<u>1.174.427</u>
Øvrige omkostninger		
PR-aktiviteter (newsletter)	1.998.184	1.216.923
Konsulentonorar	1.159.762	1.352.180
Rejseomkostninger	226.418	181.461
Kampagneudgifter (ekskl. porto m.v.)	51.174	152.243
	<u>3.435.538</u>	<u>2.902.807</u>

Specifikationer

Uddelinger	2002	2001
Afghanistan	1.250.000	1.635.756
Albanien	0	404
Algeriet	0	46.683
Angola	2.223.916	715.340
Angola (DANIDA)	0	3.251.500
Aralsøen	0	64.824
Armenien	0	19.694
Azerbadjan	0	28.510
Belgien (illegale immigranter)	0	141.242
Bosnien	0	889
Brasilien	0	173.841
Burundi	11.000	481.326
Burundi (DANIDA)	0	1.678.031
Cambodia	0	42.434
Colombia	1.000.000	21.766
Congo	5.989.224	1.803.306
Congo (DANIDA)	0	1.384.747
Etiopien	0	72.804
Filipinerne	0	27.856
Guinea	0	618.978
Haiti	0	290.740
Indien – jordskælv	0	837.312
Indonesien	0	60.103
Italien (illegale immigranter, Poviudisi)	0	127.623
Jugoslavien	0	477
Kazakhstan	0	436
Kenya	0	74.229
Kina	0	254.187
Kosovo	0	880
Laos	0	17.818
Liberia	0	448.192
Liberia (DANIDA)	2.425.000	0
Mozambique	0	136.208
Nicaragua	0	58.772
Peru	0	67.924
Rumænien	0	50.930
Rusland	0	161.946
Rusland TB	500.000	0
Rwanda	0	151.515
Sierra Leone	750.000	310.812
Sierra Leone (DANIDA)	2.096.751	0
Somalia	0	72.580
Sudan	0	233.263
Sydafrika (HIV/AIDS)	250.000	2.856
Syd Sudan (DANIDA)	0	3.793.669
Syd Sudan (DANIDA)	4.682.790	0
Tchad	0	75.782
Thailand	0	1.891
Timor	0	49.088
Tyrkiet, jordskælv	0	10.403
Expat 2000 (DANIDA)	726.560	2.182.440
Direct subsidy	20.000	75.000
	<u>21.925.241</u>	<u>21.757.007</u>

Specifikationer

Hensat til senere uddeling/tilbagebetaling til DANIDA	2002	2001
Somalia	0	2.450.000
Sierra Leone	0	2.200.000
Expat 2001	0	2.882.499
Syd Sudan	0	4.000.000
Angola	-377.496	377.496
Mexico Trachoma (MSF-H)	48.000	0
Angola	4.600.000	0
Monrovia, Liberia	2.753.000	0
Sydafrika, HIV/AIDS program i Khayelitsa	477.222	0
Angola, Kuito	2.500.000	0
Udsendelse af danske frivillige (DANIDA)	2.459.410	0
	<u>12.460.136</u>	<u>11.909.995</u>

Regulering af tidligere års hensættelser:

Sierra Leone, Syd Sudan, Expat 2000, Liberia	<u>9.590.862</u>	<u>11.566.687</u>
--	------------------	-------------------

Hensættelsen pr. 31. december specificeres således:

Syd Sudan (DANIDA)	0	4.440.541
Liberia (DANIDA)	0	2.223.761
Expat 2000 (DANIDA)	0	726.560
Somalia (DANIDA)	2.450.000	2.450.000
Sierra Leone (DANIDA)	0	2.200.000
Expat 2001 (DANIDA)	2.882.499	2.882.499
Syd Sudan (DANIDA)	4.000.000	4.000.000
Angola	0	377.496
Mexico Trachoma (MSF-H)	48.000	0
Angola (DANIDA)	4.600.000	0
Monrovia, Liberia (DANIDA)	2.753.000	0
Sydafrika, HIV/AIDS program i Khayelitsa (DANIDA)	477.222	0
Angola, Kuito (DANIDA)	2.500.000	0
Udsendelse af danske frivillige (DANIDA)	2.459.410	0
	<u>22.170.131</u>	<u>19.300.857</u>

Skattemæssige specifikationer

Opgørelse af skattepligtig indkomst for 2002

Årets resultat før skat		24.794.515
+ Regnskabsmæssige afskrivninger		72.103
- Skattemæssige afskrivninger		0
+ Repræsentation, 75%		23.744
		24.890.362
Bundfradrag		-25.000
		24.865.362
Uddelt til almennyttige formål	21.925.241	
Konsolideringsfradrag	4.541.541	
Bundfradrag	-25.000	
Anvendt af tidligere års hensættelser til konkrete- almennyttige/almenvælgørende formål	-1.576.420	
Hensættelse til konkrete almennyttige/almenvælgørende formål	0	24.865.362
Skattepligtig indkomst		0

Inventar

Saldo 1. januar 2002		335.373
Årets tilgang		80.318
Årets afgang		0
		415.691
Afskrivning		0
		415.691

Hensat til senere uddeling

2001		1.576.420
Anvendt i 2002		-1.576.420
		0
Hensat 2002		0

Skattemæssige specifikationer

	2002	2001
Personaleomkostninger		
A-indkomst med tillæg af pension og ATP (inkl. kørselsgodtgørelse - 2002: kr. 6.355)	2.685.520	2.030.098
Regulering af feriepengehensættelse	33.212	4.399
Lønrefusion ved sygdom og barsel	-16.591	-3.855
Viderefaktureret løn samt kørsel	-18.243	-11.835
Lønfordeling	-665.184	0
Personaleomkostninger	49.503	41.028
	<u>2.068.218</u>	<u>2.059.835</u>
Lønafstemning		
A-indkomst tillagt pension og ATP og kørselsgodtgørelse m.v.	2.685.520	2.030.098
Kørselsgodtgørelse	-6.355	-17.280
Sociale ydelser	-25.836	-19.235
Pension, firma samt medarbejderandel	-255.271	-191.405
Værdi fri telefon (B-indkomst i 2002)	0	11.500
Medarbejderandel af ATP	-6.347	-5.169
A-indkomst	<u>2.391.711</u>	<u>1.808.509</u>
Tilgodehavender		
Udlæg vedrørende Expat 2000	0	100.854
Udlæg vedrørende Expat 2001	366.326	34.058
MSF - Belgien	0	0
MSF - Holland	15.307	54.476
MSF - Frankrig	2.053	0
MSF - Spanien	5.485	0
MSF - Schweiz	0	1.600
MSF - Luxemborg	6.880	0
Periodiserede renter	38.445	23.346
Tilgodehavende, bogsalg og julekort	70.235	118.425
Tilgodehavende moms	0	6.335
Deposita	19.300	19.300
Øvrige	193.887	136.313
	<u>717.917</u>	<u>494.707</u>
Anden gæld		
Feriepengeforpligtelse	222.963	189.751
Skyldige renter til Danida	458.281	614.445
MSF - Belgien	4.006.070	5.313.040
MSF - Spanien	0	1.219
MSF - Sverige	3.615	13.044
MSF - Norge	10.576	4.919
MSF - Schweiz	8.062	0
Mellemregning med Philip Clarke	1.836	1.060
Skyldig moms	40.012	0
A-skat m.v.	81.075	103.391
	<u>4.832.489</u>	<u>6.240.869</u>